Besluit

Zaaknummer:
13.0171.53
Ons kenmerk:
ACM/DE/2013/205049

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info @acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende Noordwest Europese marktkoppeling

1 Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) heeft op 23 mei 2013 een voorstel, met kenmerk BR-13-832, ontvangen van de gezamenlijke netbeheerders. Dit voorstel bevat wijzigingen van onderdelen van de Netcode Elektriciteit (hierna: Netcode) ten gevolge van de integratie van dag-vooruitmarkten voor groothandel in elektriciteit in de gehele Noordwest Europese regio[1] (hierna: NWE-regio).

2. Momenteel is de dag-vooruitmarkt van Nederland geïntegreerd via prijskoppeling met de markten van de Centraal West Europese-regio (hierna: CWE-regio) en de markt geleid door APX in Groot-Brittannië enerzijds[2], en anderzijds via volumekoppeling[3] met de Noord Europese-regio (hierna: NE-regio). Volumekoppeling is een suboptimale vorm van allocatie van grensoverschrijdende transportcapaciteit waarbij in een eerste stap het verhandelde volume van energie tussen twee marktregio's wordt bepaald, waarna door de verschillende elektriciteitsbeurzen een eigen prijs wordt berekend. Bij prijskoppeling worden verhandelde volumes en prijzen centraal berekend op basis van alle beschikbare grenscapaciteit en biedingen bij de verschillende elektriciteitsbeurzen in het gekoppelde gebied. Dit leidt tot verhoging van de liquiditeit, verlaging van de volatiliteit en optimalisatie van het consumenten en producenten surplus in de betreffende markten. Voor de marktkoppeling

[1] Het betreft de volgende landen: Nederland, België, Frankrijk, Luxemburg, Duitsland, Groot-Brittannië, Noorwegen, Zweden, Finland en Denemarken.

[2] Via de Britned-kabel.

[3] Oftewel ITVC koppeling, “Interim Tight Volume Coupling”.

van de NWE-regio hebben de elektriciteitsbeurzen een nieuw algoritme, Euphemia, ontwikkeld voor de centrale berekening van de verhandelde volumes en prijzen[4].

3. Naar verwachting zal eind november 2013 de integratie via prijskoppeling in de CWE-regio, de NE-regio en Groot-Brittannië van start gaan (hierna: NWE-marktkoppeling). Dit is een grote stap in de richting van integratie van de dag-vooruitmarkten in heel Europa. Integratie van dag-vooruitmarkten door middel van prijskoppeling is het zogeheten 'target model' voor deze markt ter voltooiing van de interne markt voor elektriciteit. Dat wil zeggen dat de Europese Commissie als doel heeft gesteld dat prijskoppeling in geheel Europa uiterlijk eind 2014 geïmplementeerd zou moeten zijn. De Europese netwerkcode "Capacity Allocation and Congestion Management" (hierna: CACM-netwerkcode), die in regelgeving voorziet voor de Europese integratie van de dag-vooruitmarkten, is nog in ontwikkeling.

4. Dit besluit is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader uiteengezet dat van toepassing is op dit besluit. De procedure die is gevolgd bij de totstandkoming van dit besluit wordt beschreven in hoofdstuk 3. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 het voorstel beoordeeld. In hoofdstuk 5 volgt het besluit van ACM. Hoofdstuk 6 bevat enkele overwegingen met betrekking tot de bekendmaking en inwerkingtreding van dit besluit. In bijlage 1 zijn tot slot de wijzigingen van de Netcode opgesomd.

2 Wettelijk kader

5. De voorwaarden, bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel a, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) dienen betrekking te hebben op de wijze waarop de netbeheerders en afnemers alsmede netbeheerders zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van het in werking hebben van de netten, het voorzien van een aansluiting op het net en het uitvoeren van transport van elektriciteit over het net. In deze voorwaarden kunnen condities gesteld worden omtrent het bepalen van de omvang van de capaciteit voor het transport van elektriciteit over het landsgrensoverschrijdende net en voor het toewijzen van de beschikbare capaciteit op dat net, waaronder tevens begrepen wordt het veilen van capaciteit[5].

6. Op grond van artikel 32, eerste lid, van de E-wet, kan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet of tenminste een derde van het aantal overige netbeheerders de gezamenlijke netbeheerders verzoeken een voorstel te doen tot wijziging van de voorwaarden, bedoeld in artikel 31, van de E-wet.

---

[4] Voor meer informatie over het NWE-marktkoppelingsproject, zie http://www.casc.eu/en/Resource-center/NWE

[5] Ingevolgde artikel 31, vierde lid, van de E-wet.

Besluit

7. De gezamenlijke netbeheerders voeren, conform artikel 33, eerste lid, van de E-wet, overleg met de representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt over de voorstellen met betrekking tot de voorwaarden, bedoeld in artikel 31, eerste lid, van de E-wet. Op grond van artikel 33, tweede lid, van de E-wet dienen zij in het voorstel aan de ACM aan te geven welke gevolgtrekkingen zij hebben verbonden aan de zienswijzen die representatieve organisaties naar voren hebben gebracht.

8. Op grond van artikel 36, eerste lid, van de E-wet stelt de ACM de hiervoor bedoelde voorwaarden vast met inachtneming van:
   a. het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders als bedoeld in artikel 27, 31 of 32 van de E-wet en de resultaten van het overleg van de gezamenlijke netbeheerders met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt bedoeld in artikel 33, eerste lid, van de E-wet,
   b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening,
   c. het belang van de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt,
   d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers,
   e. het belang van een goede kwaliteit van de dienstverlening van netbeheerders,
   f. het belang van een objectieve, transparante en niet-discriminatoire handhaving van de energiebalans op een wijze die de kosten weerspiegelt,
   g. de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit,
   h. Verordening 714/2009 en Richtlijn 2009/72[6].

9. Artikel 36, tweede lid, van de E-wet bepaalt dat de ACM de voorwaarden niet vaststelt dan nadat zij zich met inachtneming van artikel 5 van de richtlijn ervan vergewist heeft dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet-discriminatoir zijn, alsmede voor zover dat op grond van de notificatierichtlijn noodzakelijk is, aan de Europese Commissie in ontwerp zijn meegedeeld en de van toepassing zijnde termijnen, bedoeld in artikel 9 van de notificatierichtlijn, zijn verstreken.

10. Indien de ACM van mening is dat de voorgestelde wijziging van de voorwaarden in strijd is met de belangen genoemd in artikel 36, eerste lid, onderdelen b, c, d, e of f, met de regels, bedoeld in het eerste lid, onderdelen g en h of met de eisen, bedoeld in artikel 36, tweede

[6] Verordening 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit.

lid, van de E-wet, draagt de ACM de gezamenlijke netbeheerders op het voorstel onverwijld zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven[7].

11. Indien de gezamenlijke netbeheerders niet binnen vier weken het voorstel conform de opdracht van de ACM wijzigen, stelt de ACM, op grond van artikel 36, vierde lid, van de E-wet, de voorwaarden zodanig vast dat voldaan is aan het gestelde in artikel 36, eerste en tweede lid, van de E-wet.

3 Procedure

12. ACM heeft bij brief van 21 mei 2013 een voorstel ontvangen van de gezamenlijke netbeheerders tot wijziging van de Netcode (hierna: het voorstel)[8]. De gezamenlijke netbeheerders geven aan dat dit voorstel op grond van artikel 33 van de E-wet ter overleg is voorgelegd aan het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten (hierna: Gen) op 25 april 2013. De relevante passages uit het verslag van de consultatie zijn bij het voorstel gevoegd.

13. Uit het oogpunt van een zorgvuldige besluitvormingsprocedure[9] heeft ACM marktpartijen en marktorganisaties geraadpleegd door terinzagelegging van het voorstel, publicatie daarvan in de Staatscourant en op de internetpagina van ACM, en door het bieden van de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Het voorstel heeft vanaf 7 juni 2013 voor een periode van vijf weken ter inzage gelegen. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in de Staatscourant van 7 juni 2013[10] en op de internetpagina van ACM. ACM heeft geen schriftelijke zienswijzen op het voorstel ontvangen.

14. ACM heeft de mogelijkheid geboden om ten aanzien van het voorstel gehoord te worden. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

4 Beoordeling van het voorstel

15. ACM heeft de voorgestelde wijzigingen aan de hand van de paragrafen 5.6.18, 5.6.19, 5.6.23, 5.6.24 en 5.6.25 van de Netcode als volgt beoordeeld.

---

[7] Ingevolge artikel 36, derde lid, van de E-wet.

[8] Kenmerk 2013100816.

[9] ACM maakt bij de voorbereiding van het onderhavige besluit geen gebruik van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

[10] Staatscourant 2013, nr. 15464.

Besluit

4.1 Doel en opzet van de impliciete veiling (paragraaf 5.6.18)

16. De artikelen 5.6.18.1 en 5.6.18.2 van de Netcode worden op grond van het voorstel aangepast, zodat de verwijzingen naar de CWE-regio en NE-regio komen te vervallen en vervangen worden door de “Prijskoppeling-regio”. De gezamenlijke netbeheerders hebben deze wijziging als volgt toegelicht[11]:
“*Deze artikelen definiëren de nieuwe regio waarbinnen grensoverschrijdende transportcapaciteit middels impliciete veiling wordt toegewezen. De nieuwe prijskoppeling regio bestaat tenminste uit de Centraal West Europese regio bestaande uit Nederland, Duitsland, België, Luxemburg en Frankrijk (de "CWE-regio"), de Noord Europese regio bestaande uit de landen Denemarken, Noorwegen, Zweden en Finland (de "NE-regio"), en de verbindingen tussen CWE-regio en Groot-Brittannië (hierna de "Prijskoppeling regio" voor de gehele regio). De gewijzigde tekst bevat nadrukkelijk niet de genoemde landen die onderdeel uit maken van de Prijskoppeling regio. Dit omdat de Prijskoppeling regio beoogd is spoedig na de inwerkingtreding van prijskoppeling in de NWE-regio verder uit te breiden met andere landen/marktgebieden, om zodanig als het doelmodel voor de integratie van dag-vooruitmarkten in Europa te dienen*.”

Beoordeling

17. ACM stemt in met het gebruik van een generiek begrip om de regio waarin de prijskoppeling van de dag-vooruitmarkten geldt, aan te duiden. Vooralsnog gaat het alleen om de NWE-regio, maar deze regio zal spoedig uitgebreid worden en in de toekomst geheel Europa omvatten.

4.2 Procedure impliciete veiling (paragraaf 5.6.19)

4.2.1 Artikel 5.6.19.1a (Uitschrijven APX)

18. De gezamenlijke netbeheerders stellen voor artikel 5.6.19.1a van de Netcode te wijzigen, zodat APX hierin voluit geschreven wordt als: APX Power B.V. Dit wordt, volgens de toelichting van de gezamenlijke netbeheerders[12], gedaan, omdat artikel 5.6.25a.1 van de Netcode, waar APX nu staat omschreven, komt te vervallen.

Beoordeling

19. ACM stemt in met deze wijziging. Echter, APX wordt eerder in de Netcode reeds in artikel 5.1.2.10 genoemd. Tevens wordt APX in de Systeemcode Elektriciteit genoemd zonder definitie van APX te geven. Tot slot is de Begrippenlijst geschikter om een definiëring van

[11] Pagina 2 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

[12] Pagina 6 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

APX in op te nemen. Omdat de terminologie voor de elektriciteitsbeurzen in Europa gewijzigd zal worden door de in de CACM-netwerkcode opgenomen “Governance Guidelines”, zullen de verwijzingen naar APX in de technische codes in de toekomst gewijzigd dienen te worden.

4.2.2 Artikelen 5.6.19.2 en 5.6.19.3

20. In de artikelen 5.6.19.2 en 5.6.19.3 van de Netcode staat de volumekoppelingsmethode voor de koppeling van dag-vooruitmarkten van de CWE-regio met de NE-regio (via de verbinding Eemshaven-Noorwegen) beschreven. Deze methodiek wordt vervangen door de prijskoppelingsmethodiek die in artikel 5.6.19.4 staat beschreven. Daarom wordt voorgesteld om deze artikelen te laten vervallen.

Beoordeling

21. Zoals reeds in randnummers 2 en 3 van dit besluit beschreven, is het vervangen van volumekoppeling door prijskoppeling in lijn met het Europese ‘target model’ voor dag-vooruitmarkten. Hierdoor zal de Nederlandse dag-vooruitmarkt volledig geïntegreerd zijn met de dag-vooruitmarkten in de ons omringende landen. ACM stemt daarom in met deze wijziging.

4.2.3 Artikelen 5.6.19.4 en 5.6.19.5

22. De artikelen 5.6.19.4 en 5.6.19.5 van de Netcode worden naar aanleiding van het voorstel op drie punten gewijzigd:
    1. Ten eerste wordt in de artikelen 5.6.19.4 en 5.6.19.5 van de Netcode het woord “land” vervangen door het woord “marktgebied”;
    2. Ten tweede wordt de “CWE-regio” vervangen door “Prijskoppeling-regio”;
    3. Ten derde wordt in artikel 5.6.19.4 de zin “waarbij rekening wordt gehouden met de noodzakelijke beperkingen in de veranderingen in de elektriciteitsstromen voor de verbinding Eemshaven-Noorwegen” toegevoegd. Deze zin wordt hier toegevoegd, omdat ondanks het schrappen van de bepalingen betreffende de volumekoppeling (5.6.19.2 en 5.6.19.3), de zogeheten “ramping constraint”[13] voor de verbinding Eemshaven-Noorwegen (hierna: NorNed) wordt meegewogen in het prijskoppelingsalgoritme.

23. De gezamenlijke netbeheerders lichten de keus voor “marktgebied” als volgt toe[14]:
    “*De procedure voor toewijzing van de grensoverschrijdende transportcapaciteit in de nieuw*

[13] Beperkingen in het op- en afschakelen van de NorNed-verbinding, 30 MW/min.

[14] Pagina 3 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

ontstane Prijskoppeling regio wordt gelijk aan de reeds bestaande procedure voor prijskoppeling, zoals beschreven in artikelen 5.6.19.4 en 5.6.19.5 van de Netcode. Ter volledigheid is in deze artikelen ook het woord "land" vervangen door "marktgebied". Dit is meer correcte weergave van de werkelijkheid. De resultaten van de prijskoppelingsprocedure worden namelijk bepaald per marktgebied, waarbij er in de NWE-regio landen zijn die bestaan uit meerdere marktgebieden (bijv. Noorwegen en Zweden). Marktgebied is een term die tevens eerder is gebruikt in de Netcode, namelijk in artikel 5.6.23.2b. Nederland bestaat uit één marktgebied."

Beoordeling

24. Ten eerste stemt ACM, zoals reeds in randnummer 17 behandeld, in met het vervangen van de “CWE-regio” door “Prijskoppeling-regio”.

25. Ten tweede acht ACM het vervangen van “land” door “marktgebied” een verbetering in terminologie. Immers, voor de prijskoppelingssystematiek is de koppeling tussen marktgebieden van belang en niet de koppeling tussen landen. In plaats van “marktgebied” wordt ook wel gesproken van “biedzone”, het gebied waarbinnen vraag en aanbod “gematcht” oftewel gekoppeld wordt. Een land kan daarbij inderdaad bestaan uit meerdere marktgebieden en een marktgebied kan uit meerdere landen bestaan.

26. Tot slot blijft de “ramping constraint” voor NorNed behouden en zal deze in het nieuwe prijskoppelingsalgoritme meegenomen worden. ACM heeft in het verleden reeds ingestemd met het meenemen van een “ramping constraint” op NorNed in het volumekoppelingsmechanisme[15]. Kortom, ACM acht deze wijzigingen in overeenstemming met de belangen en regels van artikel 36 van de E-wet.

4.2.4 Artikel 5.6.19.6

27. Ten aanzien van artikel 5.6.19.6 van de Netcode wordt voorgesteld om de uiterlijke bekendmaking van de marktprijs en verhandelde volumes op uurbasis voor de volgende dag vijf minuten te vervroegen. De procedure van de impliciete veiling zal om 12:55 uur afgerond zijn, zodat publicatie van de marktprijs en de volumes op uiterlijk 13:00 uur komt te liggen.

[15] Besluit 103385/18, zie https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/5464/Weg-vrij-voor-marktkoppeling-met-Noordwest-Europese-elektriciteitsmarkt/

Besluit

Beoordeling

28. ACM stemt in met vervroeging van de publicatiedeadline van de prijzen en volumes nu deze wijziging in overeenstemming is met de belangen en regels van artikel 36 van de E-wet.

4.2.5 Artikelen 5.6.19.7 en 5.6.19.8 (Tweede veiling)

29. De artikelen 5.6.19.7 en 5.6.19.8 van de Netcode betreffen de procedure voor de tweede veiling ("second auction"). De gezamenlijke netbeheerders stellen voor de artikelen als volgt te wijzigen:
    1. Ten eerste wordt in artikel 5.6.19.7, onderdeel a, van de Netcode de verwijzing naar artikel 5.6.19.2 vervangen door een verwijzing naar artikel 5.6.19.4. Deze verwijzing wordt gewijzigd, omdat artikel 5.6.19.2 komt te vervallen en omdat in artikel 5.6.19.4 de prijskoppelingsmethodiek wordt behandeld.
    2. Ten tweede komen onderdelen b en c van artikel 5.6.19.7 te vervallen.
    3. Ten derde wordt in artikel 5.6.19.8 de verwijzing naar artikel 5.6.19.2 en/of 5.6.19.3 vervangen door een verwijzing naar artikel 5.6.19.4.
    4. Ten vierde bevat artikel 5.6.19.8 een gewijzigde publicatiedeadline van marktprijzen en verhandelde volumes van 14:38 uur in plaats van 14:00 uur in het geval van technische complicaties die de berekening doen vertragen of in het geval van een tweede veiling.

30. De wijziging van artikel 5.6.19.7 wordt als volgt door de gezamenlijke netbeheerders toegelicht[16]**:**
    "*Artikel 5.6.19.7 beschrijft de zogenaamde 'second auction' die wordt gehouden als de marktresultaten van de impliciete veiling in een marktgebied buiten de bandbreedte vallen als gesteld in de marktregels van de elektriciteitsbeurs in dat marktgebied. In dat geval worden marktpartijen eerst in de gelegenheid gesteld om hun biedingen bij de elektriciteitsbeurs aan te passen. De volgende stap in deze 'special market situation' [..] is dat de markresultaten in de Prijskoppeling regio opnieuw bepaald worden in een tweede impliciete veiling*."

    [..] *"Sub b van artikel 5.6.19.7 beschrijft: "Indien de procedure zoals bedoeld onder a om 13:15 uur niet tot een beter resultaat heeft geleid, wordt het oorspronkelijke resultaat gebruikt bij de uitvoering van hetgeen in artikel 5.6.19.3 gesteld is." Dit zal niet het geval zijn bij een tweede impliciete veiling in de Prijskoppeling regio. De orderboeken van meerdere elektriciteitsbeurzen worden in dat geval heropend zodat marktpartijen hun biedingen aan kunnen passen en de uitkomst van de tweede impliciete veiling die daarop volgt zal dan ook*

[16] Pagina 3 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

worden gebruikt voor het vaststellen van het marktresultaat. Het oorspronkelijke resultaat wordt daarmee onbruikbaar en het voorstel is om sub b van artikel 5.6.19.7 te laten vervallen."

"Sub c van dit artikel beschrijft de procedure in geval van tweede impliciete veiling van het huidige volumekoppelingsproces (artikelen 5.6.19.2 en 5.6.19.3) en komt met de inwerkingtreding van prijskoppeling in de NWE-regio te vervallen."

31. De gezamenlijke netbeheerders hebben tevens de wijziging van artikel 5.6.19.8 toegelicht[17]: "*Indien bovenstaande normale procedure om technische redenen vertraging oploopt en er treedt ook een 'special market situation' op waarbij een tweede impliciete veiling zal worden gehouden, dan zal de publicatie van het marktresultaat gebeuren om 14:38 uur. […] Deze tijden zijn onderwerp van een publieke consultatie in de NWE-regio geweest, omdat in dit geval het tijdsvenster waarbinnen het voor marktpartijen mogelijk is om te nomineren wordt verkleind van 60 naar 52 minuten. De resultaten van deze consultatie zijn ten tijden van het indienen van dit voorstel nog niet gepubliceerd. Een voorlopig resultaat was dat voor de meerderheid van de respondenten een verkleining van het tijdsvenster voor nominaties in zo'n exclusieve situatie acceptabel is*."

Beoordeling

32. Een tweede veiling wordt gehouden als de marktresultaten van de impliciete veiling in een marktgebied buiten de bandbreedte vallen als gesteld in de marktregels van de elektriciteitsbeurs in dat marktgebied. APX gebruikt hiervoor de volgende bandbreedte: een minimum prijs van -150 €/MWh en maximum prijs van +500 €/MWh[18]. Dit houdt in dat in het geval de door het algoritme berekende marktprijs buiten deze bandbreedte valt, het orderboek van de beurs heropend worden voor een tweede veiling.

33. ENTSO-E[19] heeft in NWE-verband een consultatie uitgevoerd over de tijdstippen van processtappen bij uitzonderlijke situaties. Dit is op verzoek van toezichthouders uit de NWE-regio, waaronder ACM, gebeurd. Daarbij heeft een kleine meerderheid van de respondenten (52%) een verkorting van de nominatietijd in het geval van een "special market situation" acceptabel gevonden[20].

---

[17] Pagina 4 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

[18] APX Power B.V., Power Market Instrument Specifications, http://www.apxgroup.com/wp-content/uploads/01032013-Power-Market-Instrument-Specifications.pdf

[19] European Network of Transmission System Operators for Electricity.

[20] NWE Day-ahead Market Coupling Project, Final Regulatory Report, Mei 2013, p.57, http://www.casc.eu.

34. Uit het Gen-verslag verneemt ACM dat Energie-Nederland deze verkorting onacceptabel vindt. ACM acht een beperking in nominatietijd van 52 minuten in plaats van, in het reguliere geval, 60 minuten acceptabel. ACM heeft begrip voor het feit dat hier een afweging gemaakt moest worden tussen het belang van de markt om genoeg tijd te hebben om energieprogramma's te kunnen indienen en het belang van de netbeheerder om genoeg tijd te hebben om deze te verwerken en mee te nemen in berekeningen voor de systeemveiligheid. Tevens betreft het een verkorting van de nominatie tijd voor marktpartijen alleen in uitzonderlijke gevallen, wanneer wegens technische redenen sprake is van vertraging en/of een tweede veiling uitgevoerd moet worden. Tot slot zou dit extra flexibiliteit voor de TSO's (oftewel transmissiesysteembeheerders) moeten bieden, zodat het risico van ontkoppeling (en inzet van de fallback procedure (zie hoofdstuk 4.3)) verkleind wordt[21]. ACM acht deze wijziging daarom niet in strijd met de belangen en regels van artikel 36 van de E-wet.

4.3 "Fallback" procedure (paragrafen 5.6.23 en 5.6.24)

35. Paragraaf 5.6.23 van de Netcode bevat de alternatieve methode voor de impliciete veiling, de zogeheten "fallback procedure". Deze procedure wordt gebruikt indien de impliciete veiling niet heeft plaatsgevonden of niet tot resultaten leidt die voldoen aan de High Level Properties[22].

36. Ten aanzien van de fallback procedure worden de volgende wijzigingen voorgesteld:
    a. Ten eerste wordt in de paragraaf van 5.6.23 "CWE-regio" vervangen door "Prijskoppeling-regio".
    b. Ten tweede wordt in artikel 5.6.23.1 een verwijzing naar artikel 5.6.7.4 toegevoegd, zodat de fallback procedure van toepassing is op alle grensoverschrijdende verbindingen, inclusief NorNed.
    c. Ten derde wordt in artikel 5.6.23.2, onderdeel a, het tijdstip vanaf waarop marktpartijen worden ingelicht over de verhoogde kans op toepassing van de fallback procedure vijf minuten vervroegd naar 13:00 uur.
    d. Ten vierde komt onderdeel c van artikel 5.6.23.2 waarin staat vermeld dat de fallback procedure gelijktijdig met de laatste 30 minuten van de prijskoppelingsprocedure wordt uitgevoerd, te vervallen.
    e. Ten vijfde wordt in onderdeel d van artikel 5.6.23.2 de deadline voor het toepassen van de resultaten van de fallback procedure vervroegd van 14:00 uur naar 13:50 uur.

[21] NWE Day-ahead Market Coupling Project, Final Regulatory Report, Mei 2013, p.57, http://www.casc.eu.

[22] Ingevolge artikel 5.6.23.2, onderdeel b, van de Netcode.

Besluit

f. Ten zesde wordt in artikel 5.6.23.3 ten behoeve van het kunnen deelnemen aan de fallback procedure een verwijzing naar een erkenning als programmaverantwoordelijke of vergelijkbare status in Noorwegen toegevoegd.
g. Tot slot komt paragraaf 5.6.24**,** de aparte fallback procedure voor NorNed, te vervallen.

37. De wijzigingen van deze paragrafen worden als volgt door de gezamenlijke netbeheerders toegelicht[23]:
"*Indien de impliciete veiling niet binnen een vastgestelde tijd tot resultaat leidt, dan vindt er een ontkoppeling van de Prijskoppeling regio plaats en zal de capaciteit op de grensoverschrijdende verbindingen expliciet worden geveild door CASC door middel van een shadow auction. Deze shadow auction loopt parallel met het normale proces. Als dit normale proces om 13:50 niet heeft plaatsgevonden of tot resultaat heeft geleid, dan wordt het resultaat van de expliciete veiling gebruikt. Na publicatie van de resultaten gaan de orderboeken van de elektriciteitsbeurzen weer open zodat marktpartijen hun orders daar kunnen aanpassen*."

"Deze procedure is in grote lijnen gelijk aan de huidige fallback procedure. Echter, geldt er in de huidige procedure onderscheid in fallback enerzijds in de CWE-regio bij het uitblijven van resultaat van het prijskoppelingsproces in de CWE-regio (paragraaf 5.6.23) en anderzijds op de verbindingen tussen de CWE- en NE-regio's bij het uitblijven van resultaat van het volumekoppelingsproces. Vanaf het moment van inwerkingtreding van prijskoppeling in de NWE-regio zal er nog maar één procedure van fallback zijn voor de Prijskoppeling regio. Dit wordt voorgesteld in de aangebrachte wijzigingen in de paragrafen 5.6.23 en 5.6.24."

"*Daarnaast wordt voorgesteld om sub c van artikel 5.6.23 te laten vervallen. Deze bepaling geeft aan: "De fall back procedure wordt gelijktijdig uitgevoerd met de laatste 30 minuten van de procedure zoals bedoeld in artikel 5.6.19.5." Dit is een onnodige toevoeging, aangezien de tijdstippen in het overige deel van deze paragraaf al aangeven dat deze fallback procedure voor een deel parallel loopt met de normale procedure. Daarnaast klopt het niet in alle gevallen dat deze periode van overlap 30 minuten bedraagt. In het geval van extra flexibiliteit in de normale procedure (in groen aangegeven in figuur 1) vindt er een verandering van de tijdstippen voor deze normale procedure. Deze afwijking op tijdstippen in de normale procedure wordt ook genoemd in artikel 5.6.19.8*."

Beoordeling

38. ACM stemt in met de voorgestelde wijzigingen gezien deze wijzigingen in overeenstemming zijn met de belangen en regels van artikel 36 van de E-wet.

[23] Pagina 5, 6 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

4.4 "Roll back" procedure (paragraaf 5.6.25)

39. De "roll back" procedure, neergelegd in de paragrafen 5.6.25 en 5.6.25a van de Netcode, is vervallen. Immers, krachtens artikel 5.6.25.13 zouden deze paragrafen vervallen indien binnen zes maanden na inwerkingtreding daarvan geen gebruik is gemaakt van de roll back procedure. Nu geen gebruik gemaakt is van de roll back procedure, wordt voorgesteld om de paragrafen expliciet te laten vervallen.

40. Voor de NWE-prijskoppeling wordt een nieuwe roll back procedure in paragraaf 5.6.25b in het leven geroepen. Deze correspondeert met de huidige impliciete veiling middels prijskoppeling voor de verbindingen in de CWE-regio en impliciete veiling middels volumekoppeling voor de verbindingen tussen de CWE-regio en de NE-regio[24]. Indien binnen twee maanden na inwerkingtreding van paragraaf 5.6.25b geen gebruik van de roll back procedure is gemaakt, komt paragraaf 5.6.25b te vervallen (artikel 5.6.25b.11).

41. De gezamenlijke netbeheerders hebben deze wijzigingen als volgt toegelicht[25]:
"*Artikel 5.6.25.13 van de Netcode stelt dat paragraaf 5.6.25 en 5.6.25a vervallen, indien binnen zes maanden na inwerkingtreding daarvan geen gebruik van de roll back procedure is gemaakt. Middels besluit 103385/18 van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit is artikel 5.6.25.13 op 9 november 2010 inwerking getreden. Binnen zes maanden na inwerkingtreding is geen gebruik gemaakt van de roll back procedure en paragrafen 5.6.25 en 5.6.25a zijn daarmee reeds impliciet vervallen. Met dit wijzigingsvoorstel wordt voorgesteld deze paragrafen expliciet te laten vervallen*."

"Paragraaf 5.6.25b stelt de nieuwe procedure bij roll back voor. Indien het berekenen van de marktresultaten in de Prijskoppeling regio voor een lange tijdsperiode na inwerkingtreding niet mogelijk is, bestaat er de mogelijkheid om terug te keren naar de voorlaatste procedure van allocatie van grensoverschrijdende transportcapaciteit op de verbindingen in deze regio; respectievelijk impliciete veiling middels prijskoppeling voor de verbindingen in de CWE-regio en impliciete veiling van transportcapaciteit middels volumekoppeling voor de verbindingen tussen de CWE-regio en de NE-regio; onder andere de verbinding tussen Nederland en Noorwegen."

"De beslissing van om over te gaan naar de roll back procedure zal in de internationale projectorganisatie van de NWE-regio worden genomen. Hiervoor gelden geen op voorhand gedefinieerde kwantitatieve criteria. Vooraf kan niet worden geanticipeerd op een mogelijk

[24] Zie het concordantietabel op pagina 7 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

[25] Pagina 6 en 7 van het voorstel, kenmerk 2013100816.

te ontstaan probleem en welke mitigerende maatregel daar vervolgens het best op toegepast kan worden. Het overgaan naar de roll back procedures en systemen kan hier mogelijk benodigd zijn."

"De voorgestelde artikelen in paragraaf 5.6.25b zijn afkomstig van de procedures zoals deze gelden bij de huidige impliciete veiling. In geval van activeren van de roll back, zullen de huidige procedures weer inwerking treden."

Beoordeling

42. ACM stemt in met de voorgestelde wijzigingen. De roll back is de alternatieve procedure als "achtervang" voor het geval NWE-marktkoppeling niet van de grond komt. Als de roll back geactiveerd wordt, wordt de procedure voor de prijskoppeling in de CWE-regio en volumekoppeling met de NE-regio geactiveerd. Het besluit om de roll back te activeren wordt genomen door de NWE Joint Steering Committee. Dit is het hoogste besluitvormingsorgaan bestaande uit vertegenwoordiging van TSO's en beurzen uit het NWE-project. De roll back kan geactiveerd worden als het berekenen van marktresultaten voor een lange tijdsperiode, dan wel voor een onbekende tijdsperiode, niet mogelijk zal zijn (artikel 5.6.25b.1). ACM acht het hebben van een roll back procedure nuttig en verwacht dat nu het nieuwe systeem zeer uitgebreid getest is, de kans dat de roll back ingezet zal worden, klein.

5 Dictum

43. Het voorgaande overwegende, stelt de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 36, eerste lid, van de E-wet, de in bijlage 1 opgenomen wijzigingen van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de E-wet, vast.

Besluit

6 Bekendmaking en inwerkingtreding

44. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal dit besluit worden gepubliceerd op de internetpagina van ACM[26].

45. Bijlage 1 van dit besluit treedt in werking op de dag na publicatie van dit besluit in de Staatscourant.

Den Haag,
Datum: 29 oktober 2013

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.

[26] http://www.acm.nl

Besluit

Bijlage 1 behorende bij besluit met kenmerk ACM/DE/2013/205049 van de Autoriteit Consument en Markt tot wijziging van de Netcode Elektriciteit ex artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998

De Netcode Elektriciteit wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5.6.18.1 komt te luiden:

Artikel 5.6.18.1
Het doel van de impliciete veiling is de efficiënte allocatie van de landsgrensoverschrijdende capaciteit voor dag-vooruittransporten, die wordt uitgevoerd door middel van een prijskoppeling voor de verbindingen binnen de regio waarvan de dag-vooruitmarkten gekoppeld zijn, hierna aan te duiden als de "Prijskoppeling-regio".

B

Artikel 5.6.18.2 komt te luiden:

Artikel 5.6.18.2
Voor de uitvoering van de impliciete veiling werkt de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet samen met zowel de netbeheerders van de landelijke hoogspanningsnetten als de elektriciteitsbeurzen van alle landen binnen de Prijskoppeling-regio, zodanig dat de beschikbare landsgrensoverschrijdende capaciteit voor dag-vooruittransporten tussen Nederland en Duitsland, Nederland en België en Nederland en Noorwegen via de elektriciteitsbeurzen aan de markt ter beschikking worden gesteld.

C

Artikel 5.6.19.1a komt te luiden:

Artikel 5.6.19.1a
Om te bieden op de APX Power B.V. (hierna "APX") dient een marktpartij lid te zijn van de APX.

D

Artikel 5.6.19.2 en artikel 5.6.19.3 komen te luiden:

Artikel 5.6.19.2 [vervallen]

Artikel 5.6.19.3 [vervallen]

Besluit

E

Artikel 5.6.19.4 komt te luiden:

5.6.19.4
Op basis van de geaggregeerde vraag- en aanbodcurves, de vastgestelde blokbiedingen, en de beschikbare grensoverschrijdende capaciteit voor dag-vooruittransporten worden voor elk marktgebied van de Prijskoppeling-regio de netto positie, de clearing prijs en de geaccepteerde blokbiedingen bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzakelijke beperkingen in de veranderingen in de elektriciteitsstromen voor de verbinding Eemshaven-Noorwegen.

F

Artikel 5.6.19.5 komt te luiden:

5.6.19.5
De dag-vooruitmarkten van de Prijskoppeling regio bepalen de netto posities, de clearing prijzen en de geaccepteerde blokbiedingen door middel van de "branch & bound" optimalisatietechniek. Het doel hiervan is de maximalisatie van de sociale welvaart in de Prijskoppeling-regio voor zover gerelateerd aan de verdeling van grensoverschrijdende transportcapaciteit ten behoeve van dag-vooruittransporten tussen deze marktgebieden. Met sociale welvaart wordt bedoeld de som van het consumentensurplus, het producentensurplus en de veilingopbrengsten die door de toewijzing van de in dit artikel bedoelde grensoverschrijdende transportcapaciteit gecreëerd wordt.

G

Artikel 5.6.19.6 komt te luiden:

5.6.19.6
De APX maakt dagelijks uiterlijk 13:00 uur de marktprijs en verhandelde volumes op uurbasis voor de volgende dag bekend.

H

Artikel 5.6.19.7 komt te luiden:

5.6.19.7
a. Overeenkomstig de marktregels van de betrokken dag-vooruitmarkten kan gestelde in artikel 5.6.19.4 opnieuw worden uitgevoerd. In dat geval worden marktpartijen eerst in de gelegenheid gesteld om hun biedingen bij de APX aan te passen. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet draagt er zorg voor dat de APX haar marktpartijen hierover tijdig informeert.
b. [vervallen]
c. [vervallen]

Besluit

I

Artikel 5.6.19.8 komt te luiden:

Artikel 5.6.19.8
Indien de berekening zoals bedoeld in artikel 5.6.19.4 om technische redenen vertraging oploopt, of indien 5.6.19.7 toegepast wordt, kan de publicatie van de marktprijzen en de verhandelde volumes, zoals bedoeld in artikel 5.6.19.6 uitgesteld worden tot uiterlijk 14:38 uur.

J

Paragraaf 5.6.23 komt te luiden:
Alternatieve methode bij impliciete veiling, de fallback procedure in de Prijskoppeling-regio

K

Artikel 5.6.23.1 komt te luiden:

Artikel 5.6.23.1
De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet publiceert voor de in artikel 5.6.7.1 sub a en b en de in artikel 5.6.7.4 bedoelde verbindingen, op haar website een alternatieve methode van toewijzen van beschikbare landgrensoverschrijdende transportcapaciteit, de fallback procedure.

L

Artikel 5.6.23.2 komt te luiden:

Artikel 5.6.23.2
a. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet draagt er zorg voor dat marktpartijen vanaf 13:00 uur worden ingelicht over de verhoogde kans op toepassing van de fallback procedure.
b. Indien de impliciete veiling, zoals bedoeld in artikel 5.6.19.5 om 13:30 uur nog niet heeft plaatsgevonden of tot resultaten heeft geleid die niet voldoen aan de High Level Properties, zoals bedoeld in de tweede volzin van artikel 5.6.20.1, dan laat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in samenwerking met de betrokken buitenlandse netbeheerder, voor de betrokken impliciet te veilen capaciteit op de landsgrensoverschrijdende verbindingen tussen deze marktgebieden de fallback procedure bestaande uit een expliciete veiling in werking treden. De biedingen die voor 13:40 uur conform de in 5.6.9.7 bedoelde voorwaarden zijn uitgebracht, worden gebruikt in de expliciete veiling.
c. [vervallen]
d. Indien de impliciete veiling zoals bedoeld in artikel 5.6.19.5 om 13:50 uur niet heeft

plaatsgevonden of tot resultaten heeft geleid die niet voldoen aan de High Level Properties, zoals bedoeld in artikel 5.6.20.1, dan worden de resultaten van de fall back procedure toegepast. De resultaten worden uiterlijk om 14:00 gepubliceerd.
Indien de fall back procedure wordt toegepast (en de resultaten daarvan worden gebruikt), dan heropent de APX haar orderboeken, zodat marktpartijen in de gelegenheid worden gesteld hun biedingen aan te passen.

M

Artikel 5.6.23.3 komt te luiden:

Artikel 5.6.23.3
Aan de fall back kunnen slechts partijen deelnemen die beschikken over een erkenning als programmaverantwoordelijke dan wel over een vergelijkbare status in België voor de capaciteit van de verbindingen Borssele-België, Geertruidenberg-België en Maasbracht-België, of een vergelijkbare status in Duitsland voor capaciteit van de verbindingen Meeden-Duitsland, Hengelo-Duitsland en Maasbracht-Duitsland, of een vergelijkbare status in Noorwegen voor de capaciteit van de verbinding Eemshaven-Noorwegen.

N

Paragraaf 5.6.24 en artikelen 5.6.24.1 tot en met 5.6.24.7 komen te luiden:

Paragraaf 5.6.24 [vervallen]

Artikel 5.6.24.1 [vervallen]

Artikel 5.6.24.2 [vervallen]

Artikel 5.6.24.3 [vervallen]

Artikel 5.6.24.4 [vervallen]

Artikel 5.6.24.5 [vervallen]

Artikel 5.6.24.6 [vervallen]

Artikel 5.6.24.7 [vervallen]

O

Besluit

Paragraaf 5.6.25 en artikelen 5.6.25.1 tot en met 5.6.25.13 komen te luiden:

Paragraaf 5.6.25 [vervallen]

Artikel 5.6.25.1 [vervallen]

Artikel 5.6.25.2 [vervallen]

Artikel 5.6.25.3 [vervallen]

Artikel 5.6.25.4 [vervallen]

Artikel 5.6.25.5 [vervallen]

Artikel 5.6.25.6 [vervallen]

Artikel 5.6.25.7 [vervallen]

Artikel 5.6.25.8 [vervallen]

Artikel 5.6.25.9 [vervallen]

Artikel 5.6.25.10 [vervallen]

Artikel 5.6.25.11 [vervallen]

Artikel 5.6.25.12 [vervallen]

Artikel 5.6.25.13 [vervallen]

P

Paragraaf 5.6.25a en artikelen 5.6.25a.1 tot en met 5.6.25a.5 komen te luiden:

Paragraaf 5.6.25a [vervallen]

Artikel 5.6.25a.1 [vervallen]

Artikel 5.6.25a.2 [vervallen]

Besluit

Artikel 5.6.25a.3 [vervallen]

Artikel 5.6.25a.4 [vervallen]

Artikel 5.6.25a.5 [vervallen]

Q

Paragraaf 5.6.25b en artikelen 5.6.25b.1 tot met 5.6.25b.11 komen te luiden:

Paragraaf 5.6.25b Alternatieve methode bij impliciete veiling, de roll back procedure

5.6.25b.1
De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet kan in samenwerking met de beheerders van de buitenlandse delen van de desbetreffende landgrensoverschrijdende verbindingen en de elektriciteitsbeurzen van de Prijskoppeling-regio besluiten om een roll back procedure toe te passen indien het berekenen van marktresultaten voor een lange tijdsperiode, dan wel voor een onbekende tijdsperiode niet mogelijk zal zijn. De roll back procedure treedt in plaats van de procedure bedoeld in paragraaf 5.6.19.

5.6.25b.2
Het doel van de impliciete veiling is de efficiënte allocatie van de landsgrensoverschrijdende capaciteit voor dag-vooruittransporten, die wordt uitgevoerd door middel van een prijskoppeling voor de verbindingen binnen de Centraal West Europese regio bestaande uit Nederland, Duitsland, België, Luxemburg en Frankrijk (hierna: de CWE-regio), en door middel van een volumekoppeling voor de verbindingen tussen de CWE regio en de Noord Europese regio bestaande uit de landen Denemarken, Noorwegen, Zweden en Finland (hierna: de NE-regio).

5.6.25b.3
Op basis van alle vraag- en aanbodorders die op de elektriciteitsbeurzen van de CWE-regio en de NE-regio zijn uitgebracht wordt de hoeveelheid te transporteren elektriciteit tussen Nederland en Noorwegen, Duitsland en Zweden en Duitsland en Denemarken bepaald waarbij rekening wordt gehouden met de noodzakelijke beperkingen in de veranderingen in de elektriciteitsstromen over de verbinding tussen deze regio's.

5.6.25b.4
Iedere dag-vooruitmarkt voegt zijn vraag- en aanbodorders samen tot geaggregeerde vraag- en aanbod curves voor elk uur, en stelt voor elk uur de blokbiedingen vast. Hierbij neemt APX de vastgestelde hoeveelheid te transporteren elektriciteit tussen Nederland en Noorwegen mee als een

prijsnemende order en de Duitse dag-vooruitmarkt neemt de hoeveelheid te transporten elektriciteit tussen Duitsland en Denemarken en Duitsland en Zweden mee.

5.6.25b.5
Op basis van de geaggregeerde vraag- en aanbodcurves, de vastgestelde blokbiedingen, en de beschikbare grensoverschrijdende capaciteit voor dag-vooruittransporten worden voor elk land van de CWE-regio de netto positie, de clearing prijs en de geaccepteerde blokbiedingen bepaald.

5.6.25b.6
De dag-vooruitmarkten van de CWE-regio bepalen de netto posities, de clearing prijzen en de geaccepteerde blokbiedingen door middel van de "branch & bound" optimalisatietechniek. Het doel hiervan is de maximalisatie van de sociale welvaart in de CWE-regio voor zover gerelateerd aan de verdeling van grensoverschrijdende transportcapaciteit ten behoeve van dag-vooruittransporten tussen deze landen. Met sociale welvaart wordt bedoeld de som van het consumentensurplus, het producentensurplus en de veilingopbrengsten die door de toewijzing van de in dit artikel bedoelde grensoverschrijdende transportcapaciteit gecreëerd wordt.

5.6.25b.7
De APX maakt dagelijks uiterlijk 13:05 uur de marktprijs en verhandelde volumes op uurbasis voor de volgende dag bekend.

5.6.25b.8
a. Overeenkomstig de marktregels van de betrokken dag-vooruitmarkten kan gestelde in artikel 5.6.25b.3 opnieuw worden uitgevoerd. In dat geval worden marktpartijen eerst in de gelegenheid gesteld om hun biedingen bij de APX aan te passen. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet draagt er zorg voor dat de APX haar marktpartijen hierover tijdig informeert.
b. Indien de procedure zoals bedoeld onder a om 13:15 uur niet tot een beter resultaat heeft geleid, wordt het oorspronkelijke resultaat gebruikt bij de uitvoering van hetgeen in artikel 5.6.25b.4 gesteld is.
c. Overeenkomstig de marktregels van de betrokken dag-vooruitmarkten kan artikel 5.6.25b.4 opnieuw worden uitgevoerd nadat de uitkomst van artikel 5.6.25b.3 is vastgesteld. In dat geval worden marktpartijen eerst in de gelegenheid gesteld om hun biedingen bij de APX aan te passen. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet draagt er zorg voor dat de APX marktpartijen hierover tijdig informeert. Indien deze procedure niet leidt tot een beter resultaat, dan wordt het oorspronkelijke resultaat gebruikt bij de uitvoering van artikel 5.6.25b.5.

5.6.25b.9
Indien de berekening zoals bedoeld in artikel 5.6.25b.3 en/of 5.6.25b.4 om technische redenen vertraging oploopt, of indien 5.6.25b.8 toegepast wordt, kan de publicatie van de marktprijzen en de verhandelde volumes, zoals bedoeld in artikel 5.6.25b.7 uitgesteld worden tot uiterlijk 14:00 uur.

Besluit

5.6.25b.10
De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet informeert de marktpartijen tijdig over toepassing van artikel 5.6.25b.9. Daarbij informeert de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet de marktpartijen ook over het tijdstip tot wanneer bieders de energieprogramma's (waarin mede een IET planning is opgenomen) zoals bedoeld in de paragrafen 3.6.3, 3.6.5 en 3.6.6 van de Systeemcode Elektriciteit kunnen indienen. Dit tijdstip ligt in ieder geval niet later dan 15:30 uur.

5.6.25b.11
Paragraaf 5.6.25b vervalt, indien binnen twee maanden na inwerkingtreding daarvan geen gebruik van de roll back procedure is gemaakt.